

DEPREM VE KIZILAY

Depremi ne olduğunu biliyor musunuz? Bilmiyorsanız sözlüğü açıp önce "D" harfini sonra deprem sözcüğünü bulur, karşısına yazılanları okursunuz.

Ayrıntılı bilgi edinmek istiyorsanız o zaman ansiklopediden deprem maddesini bulup okuyunuz. Ders kitaplarında da deprem ile ilgili geniş bilgiler vardır.

Sözlükler; depremi, yer kabuğunun derin katmanlarının kırılıp yer değiştirmesi ya da yanardağların püskürmesi yüzünden meydana gelen sarsıntıların yeryüzünden duyulması olayı olarak tanımlar.

Ben depremi kitaplardan, ansiklopedilerden önce, doğup büyüdüğüm Varto'da yaşayarak öğrendim.

Varto, Anadolu'muzun doğusunda Muş ilinin küçük, şirin bir kasabasıdır. 1966 yılında sıcak bir ağustos günü arkadaşlarımla damlar üstünde oynuyordum. Büyükler tarlada, bahçede çalışıyorlardı. Kuşlar, meyve yüklü ağaç dallarında ötüşüyor, koyunlar, inekler düzlüklerde otliyordu. Her şey yerli yerinde ve çok güzeldi.

Nasıl oldu bilmiyorum. Birdenbire yer sarsılmaya başladı. Önce toprak çatladı. Sonra yarıldı. Evlerin çatıları çöktü. Ağaçlar birbirine yaklaşıp uzaklaşmaya başladı. Ortalığı toz duman kapladı. İnsanlar, hayvanlar ayakta duramıyor, yarılan toprak adeta onları yutuyordu. Toprak altında kalan, yıkılan evlerin duvarları arasına sıkışan insanların iniltileri geliyordu. Bütün canlılardan gelen çığlıklar yürekler acısıydı. Ben, artık bir taş yığını olmuş evimizin az ötesinde toprağa kapanmış acıyla, korkuyla, çevreme bakıyordum. Hiç unutamıyorum. Yirmi metre ötede bir adam çocuğunu kurtarmak için çırpınırken duvar altında kalarak öldü.

Bir anda Varto yerle bir oldu. Harabeye döndü. İnsanlar sevdiklerini yitirdiler, aç ve açıkta kaldılar. Az önce gülen, konuşan insanlar öldü. Depremden hemen sonra Türkiye radyoları yayınlarını kesti. Varto depremini bütün yurda duyurdu. İlk belirlemelere göre ölü sayısının yaklaşık üç bin olduğu bildirildi.

Çok geçmeden uzaktan ardı ardına kamyonlar görünmeye başladı. Taşıt araçlarında, beyaz üstünde kırmızı ay olan bayraklar vardı. Kızılay

yardımları deprem bölgesine ulaşmıştı. Kızılay deprem bölgesine çadırlar, hastaneler kurdu. Yaralıları hastaneye yatırıldı. Doktorlar, hemşireler hastaların iyileşmesi için ellerinden geleni yapmaya başladılar. Açıkta kalan insanların barınmaları için çadırlar kuruldu. Battaniyeler dağıtıldı. Kurulan aş ocağından yemek verilmeye başlandı. Düzenli olarak yiyecek, giyecek dağıtımı yapılıyordu. Aç ve açıkta kalan bütün yurttaşların gereksinimleri karşılandı. Yaralar sarıldı. İlaçlar verildi. Acılar bir ölçüde azaltıldı.

Depremden bu yana yıllar geçti.

Ne depremi, ne deprem bölgesinde Kızılay'ın çalışmalarını, ne de yardımlarını unutabildim.

Çiğdem ARDA